

Fluoriidide ülenormatiivsest sisaldusest ühisveevärgi vees

Olga Sadikova,
Tervisekaitseinspektsiooni peaspetsialist

Tervisekaitseinspektsiooni andmetel on Eestis 103 ühisveevärki, kus fluoriidide sisaldus ületab lubatud piirsaldust (1,5 mg/l). Neist 2 veevärgi puhul (Viljandi maakond Õisu alevi ja Leie küla veevärgid) ei ole fluoriidisisaldus pidevalt ülenormatiivne, olukorrale lõpliku hinnangu andmiseks on vaja teha täiendavaid uuringuid.

Ülemäärase fluorisisaldusega vett kasutab üle 27 000 inimese ehk ca 2,3% Eesti elanikest. Tegemist on Pärnu-, Lääne-, Saare-, Hiiu-, Rapla-, Tartu-, Viljandi- ja Jõgevamaa elanikega.

Fluoriidide sisalduse ületamise tõttu jagatakse veevärgid järgmiselt:

45 veevärgis (40% veevärkidest) on fluoriidide sisaldus kuni 2 mg/l. Sellist vett kasutab ~ 11 450 inimest;

18 veevärgis (17,8%) on fluoriidide sisaldus kuni 2,5 mg/l. Veekasutajaid ~ 4730;

14 veevärgis (13,9%) on fluoriidide sisaldus kuni 3,0 mg/l. Veekasutajaid ~ 2820;

12 veevärgis (11,9%) on fluoriidide sisaldus kuni 3,5 mg/l. Veekasutajaid ~ 5920;

1 veevärgis (0,99%) on fluoriidide sisaldus kuni 4,0 mg/l. Veekasutajaid ~ 250;

4 veevärgis (3,96%) on fluoriidide sisaldus kuni 4,5 mg/l. Veekasutajaid ~ 945 inimest.

Pärnumaal Libatse küla, Suige küla, Tori ühepereelamud ning Raplemaal Kivi-Vigala Piimatööstuse veevärk;

4 veevärgis (3,96%) on fluoriidide sisaldus kuni 5,0 mg/l. Sellist vett kasutab ~ 435 inimest. Pärnumaal Jõõpre põhikoolis, Kergu põhikoolis; Saaremaal Kuivastu sadamas, Jõgevamaal Adavere Arus;

2 veevärgis (1,9%) on fluoriidide sisaldus kuni 7,0 mg/l. Veekasutajaid ~ 210. Pärnumaal Põldeotsa ja Audru lasteaias;

1 veevärgis (0,99%) on fluoriidide sisaldus kuni 7,5 mg/l. Veekasutajaid 135. Jõgevamaal Vägari külas.

15 veevärki (tarbijaid ~ 3170) teenindavad ainult laste- ja hoolekandeesutusi. Nendele asutustele on tehtud ettekirjutused kasutada joogiveena ainult villitud vett – seega võiks nendes veevärkides lugeda probleemi ajutiselt lahendatuks.

Kõikidele joogivee käitlejatele on tehtud ettekirjutusi tagada joogivee fluoriidide sisalduse vastavus kehtestatud kvaliteedinõuetele ning lisaks tuleb veekäitlejatel tervisekaitsetalitusele esitada abinõude plaan fluoriidide probleemi lahendamiseks.

Tervisekaitsjad on saatnud kõigile omavalitsustele ja veekäitlejatele informatsiooni nende veevärkide nõuetele mittevastava veekvaliteedi kohta ja võimalike mõjude kohta tervisele. Kohalikele elanikele, eriti väikeste lastega peredele, on soovitatud kasutada pudelitesse villitud joogivett ning tarvitada fluorivaba hambapastat. Joogivee kohta käivat infot on veetarvitajatele jagatud mitmel moel, peamiselt kohaliku meedia kaudu.